Monmouthshire Select Committee Minutes

Pwyllgor Craffu Pobl
Neuadd y Sir Brynbuga NP15 1GA
Dydd Mercher, 19eg Gorffennaf, 2023, 10.00 am

Cynghorwyr yn Bresennol	**Swyddogion yn Bresennol**
Cynghorydd Sir Sue Riley (Cadeirydd) Cynghorydd Sir: Fay Bromfield, John Crook, Simon Howarth, Penny Jones, Maureen Powell, Maria Stevens, Jackie Strong, Louise Brown, Frances Taylor, Sara Burch, Richard John, Jane Lucas	Hazel Ilett, Rheolwyr Craffu Robert McGowan, Swyddog Polisi a Chraffu Matthew Gatehouse, Pennaeth Polisi a Llywodraethiant Ian Bakewell, Rheolwr Tai ac Adfywio Cath Fallon, Pennaeth Economi a Menter Sue Hall, Early Years Manager Mark Hand, Pennaeth Llunio Lle, Tai, Priffyrdd a Llifogydd Rachel Lewis, Rheolwr Polisi Cynllunio Sally Meyrick, Strategy & Policy Affordable Housing Officer Craig O'Connor, Pennaeth Cynllunio

APOLOGIES: Dim

1. **Datganiadau o Fuddiant**

   Nid oedd datganiadau o fuddiant.

2. **Fforwm Agored i'r Cyhoedd**

   Croesawodd y Cadeirydd y cyhoedd i gyfarfod y Pwyllgor Craffu Pobl a fyddai'n ystyried yr Asesiad o Anghenion Sipsiwn a Theithwyr. Esboniodd mai rôl y pwyllgor craffu oedd cynnig sylwadau i'r Cabinet a gwneud unrhyw argymhellion y gallai'r Cabinet eu derbyn neu eu gwrthod pan fyddant yn gwneud penderfyniadau yn y dyfodol, ond bod Aelodau yn awyddus i glywed gan y cyhoedd.

   Cadarnhaodd y Cadeirydd fod y Pwyllgor wedi derbyn nifer fawr o ymatebion ysgrifenedig gan aelodau o'r cyhoedd yn rhoi eu sylwadau, ynghyd â deiseb gyda llawer o lofnodion o Lanfihangel Troddi. Nododd Aelodau nerth y teimlad cyhoeddus ar y mater sydd ger eu bron. diolchodd i'r cyhoedd a rhoddodd sicrwydd y byddai'r holl sylwadau a gafwyd gan Aelodau yn cael eu cyflwyno i'r Aelod Cabinet a Swyddogion yn dilyn y cyfarfod, i gael eu cynnwys fel rhan o drafodaethau'r Cabinet yn y dyfodol.

   Roedd nifer fawr o'r cyhoedd yn bresennol yn y cyfarfod craffu, gyda'r cyhoedd yn amlygu pryderon allweddol yn ymwneud ag addasrwydd y safleoedd sy'n cael eu trafod. Caiff y cyfarfod ei ffrydio'n fyw (mae'r recordiad ar gael ar dudalen agenda'r Cyngor ar y wefan), yn rhoi

manylion llawn y drafodaeth; fodd bynnag, codwyd y materion dilynol o gonsyrn yng nghyswllt y gwahanol safleoedd a drafodwyd:

- Grinau pentref/tir comin y mae cymunedau yn eu defnyddio ar gyfer hamdden ar hyn o bryd, yn arbennig blant a all fod yn methu cael mynediad i gyfleusterau eraill oherwydd iechyd ac anabledd ac effaith colli gofodau gwyrdd ar eu hiechyd a'u lles.
- Hygyrchedd ar gyfer y gymuned deithiol a'r pryderon canlynol:
- Pryderon am ddiogelwch ffyrdd, diffyg palmentydd, diffyg llwybrau cerdded diogel, dim goleuadau stryd ac absenoldeb llwybrau teithio llesol,
- Cysylltiadau gwael gyda thrafnidiaeth gyhoeddus, gwasanaethau cyhoeddus eraill tebyg i ysgolion, meddygon.
- Pryderon amgylcheddol yn gysylltiedig â bioamrywiaeth ac Ardaloedd o Harddwch Naturiol Eithriadol.
- Agosatrwydd at draffyrdd, sŵn a llygredd aer.
- Pryderon am halogiad tir.

Diolchodd y Cadeirydd i bawb am fynychu a siarad yn y Fforwm Agored i'r Cyhoedd i gynorthwyo'r Pwyllgor gyda'i drafodaethau.

3. Darpariaeth Seibiant i oedolion sydd ag anableddau dysgu

Dywedodd y Cadeirydd y byddai'r Pwyllgor yn gohirio eitemau 4 a 6 o'u hagenda i gyfarfod yn y dyfodol, oherwydd fod y Pwyllgor wedi derbyn diddordeb sylweddol gan y cyhoedd mewn mynychu Fforwm Agored i'r Gyhoedd i siarad ar Ddarpariaeth Seibiant. Esboniodd fod Aelodau yn awyddus i sicrhau y byddai llais defnyddwyr gwasanaeth yn cael ei glywed fel rhan o'r broses graffu a bod Aelodau felly wedi cytuno gohirio ystyriaeth o'r Ddarpariaeth Seibiant a'r Polisi Cludiant Rhwng yr Ysgol a'r Cartref. Ni chafodd dyddiad ei gadarnhau ar gyfer y cyfarfod hyd yma, ond sicrhaodd y Cadeirydd y byddai pawb oedd wedi mynegi diddordeb mewn cyfrannu at y cyfarfod yn cael eu hysbysu am y dyddiad newydd.

4. Asesiad Anghenion Sipsiwn a Theithwyr

Cyflwynwyd yr adroddiad gan yr Aelod Cabinet Sara Burch ac Ian Bakewell, yn sôn am y broses a ddilynwyd hyd yma yn cynnwys amserlen adroddiadau a gyflwynwyd i'r pwyllgor craffu, yn ogystal â'r gweithdai craffu anffurfiol y gwahoddwyd pob Aelod etholedig iddynt. Atebodd yr Aelod Cabinet gwestiynau Aelodau gyda Mark Hand a Craig O'Connor.

Siaradodd yr Aelodau Ward lleol, y Cynghorwyr Richard John, Frances Taylor a Fay Bromfield, ar ran Jane Lucas a siaradodd John Crook yn faith i rannu eu pryderon am addasrwydd y safleoedd a ddynodwyd yn eu wardiau. Cynigiodd y Cynghorydd Richard John fod y Pwyllgor yn argymell Opsiwn 3, sef gwrthod yr holl safleoedd sydd dan drafodaeth.

Pwyntiau allweddol a godwyd gan Aelodau'r Pwyllgor

- Holodd Aelodau'r Pwyllgor os ydym fel Cyngor yn wirioneddol ystyried anghenion Sipsiwn a Theithwyr ac os yw'r Cyngor yn dangos parch dyladwy i'w hadborth, gan fod y gymuned deithio wedi nodi na fyddai dim o'u safleoedd yn ateb eu gofynion.

- Mynegodd y Pwyllgor bryderon difrifol am gywirdeb y broses Coch, Oren a Gwyrdd a'r broses a ddilynwyd i dynnu safleoedd o'r rhestr, gan adael 4 safle a deimlai'r Pwyllgor oedd yn hollol anaddas am ystod eang o resymau a amlinellwyd gan y cyhoedd a'r Aelodau ward.

- Holodd Aelodau os oes tystiolaeth fod y Cyngor yn defnyddio'r canllawiau ar Safleoedd Sipsiwn a Theithwyr sy'n dweud fod angen cartrefi hygyrch ac ansawdd da ar gyfer traffig trwm – roedd hyn yn un enghraifft yn unig o lle teimlai'r Pwyllgor Craffu nad oedd y canllawiau wedi eu gweithredu.

- Teimlai'r Pwyllgor y cafodd y broses ei rhuthro heb fod Aelodau yn cael rhybudd digonol i ymweld â'r safleoedd ac ymgyfarwyddo a chael gwybodaeth lawn am eu haddasrwydd. Teimlai Aelodau fod y penderfyniadau yn rhy bwysig i Sipsiwn a Theithwyr a'r cymunedau presennol i gael eu rhuthro i ateb amserlenni'r Cynllun Datblygu Lleol Newydd.

- Fe wnaeth Aelodau annog yr Aelod Cabinet a'r Swyddog i negodi gyda Cyfoeth Naturiol Cymru i ddatrys problemau ar safleoedd presennol, lle mae Sipsiwn a Theithwyr wedi setlo a lle mae ganddynt gysylltiadau cryf i'r ardal leol.

Canlyniad Ffurfiol y Craffu:

Diolchodd y Cadeirydd i bawb am eu hamynedd drwy gydol y broses a'r cyhoedd am fod yn bresennol a'u cyfraniad gwerthfawr. Diolchodd hefyd i Aelodau'r Cabinet a Swyddogion am eu mewnbwn a chasglodd bod:

- Yr Aelodau yn gwrthod y pedwar argymhelliad a gyflwynwyd i'r Pwyllgor Craffu.

- Bod Aelodau yn argymell gwneud galwad i dirfeddianwyr i awgrymu parseli o dir yn unol ag argymhelliad 2.3 yn adroddiad y Cabinet ar gyfer 26 Gorffennaf 2023) a bod y broses ddethol yn dechrau eto.

- Argymhellodd yr Aelodau y dylid cefnogi'r cymunedau Sipsiwn a Theithwyr presennol mor bell ag sy'n bosibl, ac y gallai hynny hefyd gynorthwyo'r Cyngor i ateb yr angen a ddynodwyd.

- Byddai'r Cadeirydd yn cyflwyno crynodeb ffurfiol i'r Cabinet i adlewyrchu sylwadau'r Pwyllgor, ynghyd â rhai sylwadau ychwanegol i'r Weithrediaeth eu hystyried wrth wneud eu penderfyniadau yn y dyfodol.

5. **Polisi Trafnidiaeth o'r Cartref i'r Ysgol**

Cadarnhaodd y Cadeirydd y cafodd yr eitem hon ei gohirio ac esboniodd y byddid yn trefnu Cyfarfod Arbennig o'r Pwyllgor Craffu Pobl i ystyried ar eitem hon, ar ddyddiad i gael ei gadarnhau.

6. **Nodi dyddiad y cyfarfod nesaf fel 5ed Hydref 2023**

Cadarnhaodd y Cadeirydd y cynhelir cyfarfod cyffredin nesaf y Pwyllgor Craffu Pobl ar 5 Hydref 2023, ond atgoffodd Aelodau y byddai angen i'r Pwyllgor alw Cyfarfod Arbennig yn ystod mis Awst ar gyfer craffu ar Ddarpariaeth Seibiant a Pholisi Trafnidiaeth Rhwng yr Ysgol a'r Cartref.